

PAYR MIHÁLY

1620. június 15-én született Sopronban Payr Mihály soproni krónikás, Payr György fia. Személyéről csak annyit tudunk, amennyit a kéziratban elmond magáról. Saját feljegyzéseiből kiderül, hogy mostohafia, *Pfister János* ruszti evangélikus lelkész 1655-ben, 33 éves korában hunyt el, 1656-ban öt nap alatt elvesztette két fiát és feleségét, akivel 15 évig boldog házasságban élt. Zrínyi seregében 1663-ban tábori élelmezési mester volt.

A krónika első részét *Payr György* soproni polgár írta, halála után, 1651-től pedig fia folytatta. A feljegyzések az 1584. évvel kezdődnek. Minthogy Payr György 1588-ban született, a 16. századra vonatkozó adatai nem korabeli feljegyzései, hanem ezeket később, egy akkor bizonyára közkézen forgó más krónikából merítette. A feljegyzések néhány év (1687, 1689 és 1690) kivételével az 1584–1700-ig terjedő időt ölelik fel. A krónikaírókat östermelő foglalkozásuknál fogva elsősorban az időjárás érdekelte, évről-évre pontosan és részletesen feljegyezték az időjárási viszonyokat. Különös figyelmet fordítottak a bor- és a gabonatermés eredményeinek és árának alakulására. Payr Mihály bőséges anyagot közölt a soproni evangélikus gyülekezet életéről a reformáció és ellenreformáció idejéből, a lelkészek száműzetéséről, templomokról, iskolákról, a szabad vallásgyakorlat elvesztéséről és sok más egyháztörténeti kérdésről. A helytörténeti kutatás számára nagyon fontosak a krónikának azon részei, amelyek Bocskay István, Bethlen Gábor, Thököly Imre soproni vonatkozásairól, Sopron ostromáról és a kuruc időkről szólnak. Emellett sok adatot találhatunk az országgyűlésekről, a koronázásokról, a városi kiváltságokról, a tisztújításokról, a város védelme érdekében tett intézkedésekről, bástyák és a várostorony újjáépítéséről, a tüzesetekről, árvizekről, bűnesetekről. A városi történések mellett a krónikaírók az országos vonatkozású eseményekről is beszámoltak, különösen a törökök elleni háborús mozgalmakat tárgyalták részletesen.

A Payr krónika máshol nem található adatai révén nélkülözhetetlen forrásműve helytörténetírásunknak. Payr Mihály Sopronban hunyt el 1673-ban.

Irodalom:

Soproni Krónikák II.: Payr György és Payr Mihály krónikája 1584-1700. In: Soproni Szemle 6. évf. 2. sz. (1942). p. 46-118.

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2000. Sopron: Quint Reklámügynökség, 1999. p. 16.